

АЛАШАРА

“Alaşara” Abaza-Abhaz Etnik Grubunun Gelişmesine Yardımda Bulunma Uluslararası Birliği'nin Gazetesi

В номере:

Projeler için Milyon -
2 s.

“Abaza” Şöleni Misafirleri
Topladı - 3 s.

Abaza Halkı Oyunları VI
- 4-5 s.

Abaza Usulü Düşün
- 8 s.

12+

DAAK Heyeti Ürdün'ü Ziyaret Etti

Dünya Abhaz-Abaza Kongresi'nden Heyet Daak Yüksek Meclisi Başkanı Mussa Ekzekov'un başkanlığında Ürdün Haşimit Krallığı'nı ziyaret etti.

“Ziyaretin asıl amaçları – Dünya Kongre YM başkanı Mussa Ekzekov'un Abhaz-Abaza ve kardeş Kafkasya diasporaları ile geniş kapsamlı buluşması, Abhaz-Abaza halkının temsilcileri ile tanışma, kendini Abhaz-Abaza ailesine mensup olarak görülenleri bulma ve kayıt altına alma, DAAK amaç ve hedeflerini sunumunu yapma” diye, anlattı DAAK yürütme sekreteri İnar Gitsba.

Heyet 25 ağustosta Çerkes Hayır Cemiyeti'nin salonunda birkaç görüşmeyi gerçekleştirdi. Mussa Ekzekov ve İnar Gitsba, Ürdün'ün siyasi ve toplumsal liderleri ile işbirliği planlarını müzakere ettiler.

Senato başkan yardımcısı Münir Sovbar ile sohbetinde DAAK'ın yönetici Kongre'nin amaçlarını anlattı ve DAAK çalışmalarında diaspora temsilcilerinin yaşadığı ülkelerin yerel mevzuatlarını gözönünde bulundurduğunu belirtti.

“Ürdün Haşimit Krallığı topraklarında Kongre'nin planlarının gerçekleştirilmesinde sizin danışmanlık desteğinizi bekliyoruz” – dedi Ekzekov Senato başkanına.

Sırası ile Münir Sovbar, Ürdün Haşimit Krallığı'nın topraklarında yaşayan halkların benzersizliğin korunması konusuna geleneksel olarak büyük önem verdiğini belirtti.

“Bundan ileride de “Abaza Divanı'nın” (Ürdün'ün Abhaza ve Abazalarını birleştiren kuruluş) kültürel ve sosyal inisiyatiflerini her yönden desteklemeye hazırız ve Dünya Abhaz-Abaza Kongresi ile işbirliğinin halklarımızın yararına gözle görülür sonuçları doğuracağından eminiz”, dedi Sovbar.

Görüşmenin katılımcılarını kabul eden Çerkes toplumu ile ilgili ise senatörün sözleri “her zaman için özel konuma sahiptir” şeklinde oldu.

Bir buluşma daha Ürdün Gençler Birliği'nin kurucularından ve Ürdün Halk Meclisi (Meclis) Temsilciler Palatası milletvekili Mansur Sşaj ile gerçekleştirildi. Onunla sohbetinde Mussa Ekzekov, DAAK'ın tıpkı Çerkes Gençler Birliği'nin de yaptığı gibi, gençler arasında spor ve eğitimin gelişmesine büyük önem verdiğini belirtti.

“Eminim ki, bu konuda çabalarımızı birleştirerek, birbirimiz ile paylaşacak şeylerimiz mevcuttur”, dedi Ekzekov.

Cevap olarak Seyfettin Murad Sşaj, Ürdün Çerkes diasporasının sürekli olarak Abhazy'a'nın gündemini takip ettiğini bildirdi. O bir de DAAK'ın dünya

üzerinde hemşehrileri ile bağların kuvvetlendirilmesi çalışmalarını desteklediklerini açıkladı.

“Çerkes Gençler Birliği, gençlerin tarihi yurtları ve kültürleri ile yakınlaşmasına destekçi olacak projelerinde DAAK ile işbirliği yapmaktan mutluluk duyacaktır”, dedi Mansur Murad.

“Divan Abaza” Toplumsal Kuruluşu'nun başkanı Hasan Abaza'nın (Çiçba) verilerine göre günümüzde Ürdün'de yaklaşık 4000 Abhaz-Abaza etnik grubu temsilcisi yaşamaktadır. Onlardan 700 yakını şimdiden Abhazy Cumhuriyeti vatandaşlığını almış bulunmaktadır.

DAAK heyeti Ürdün Haşimit Krallığı ziyaretinin çerçevesinde RF Ürdün Büyükelçiliği yöneticileri ile buluşmayı gerçekleştirdi.

DAAK heyeti yurt dışındaki Abhaz-Abaza diasporalarını ziyaret ederken, geleneksel olarak diasporanın bulunduğu ülkenin yönetimi ve söz konusu ülkelerde Rusya Federasyonu diplomatik temsilciliklerin yöneticileri ile görüşmelerde bulunduğu belirtti Mussa Ekzekov buluşmada.

“Ülkenin yönetimi çalışma planlarımızdan haberdar olması bizim için önemlidir. Kongre yaratıcılık yolunu takip etmekte olup, herşeyi şeffaf olarak yürütüyor”, diye, açıkladı Ekzekov.

Ürdün Abhaz-Abaza diasporasının temsilcilerinin isteği üzerine Büyükelçilikteki buluşmasında Mussa Ekzekov bir kısım konsolosluk meselelerini, özel olarak da hemşehrilerimizin Abhazy ziyareti esnasında Rusya tranzit ve misafirlik vizelerini özel şekilde sunma meselesini dile getirdi.

“Vizelerin basitleştirilmiş şekilde

verilmesi düşüncemizce diaspora temsilcilerinin tarihi yurtları ile ilişkilerini kolaylaştıracak, gezileri ucuzlatacak ve de geriye kalan olumlu duyguları pekiştirecektir”, diye, belirtti Ekzekov.

Ürdün RF Büyükelçiliği tarafından bundan ilerisinde DAAK'a gerekli destek verilecektir ve Kongre'nin işbirliği konusunda emin olabiceğini belirttiler büyükelçilikte.

26 ağustosta DAAK Yüksek Meclisi Başkanı Mussa Ekzekov, DAAK Yürütme sekreteri İnar Gitsba ve Dünya Kongresi'nin Ürdün temsilcisi Anuar Abaza (Çkua) Amman'daki “Al Ahli Klab” Çerkes Spor klubünü ziyaret ederek yöneticisi Omar Şıkım ile işbirliği perspektiflerini konuştular.

Mussa Ekzekov, hem Kongre, hem “Alaşara” Derneği'nin sporun gelişmesi ve propagandasına büyük önem verdiğini anlattı. Ürdün'den gençlerin Abaza Halkı Oyunları – KÇC her sene gerçekleştirilen büyük spor faaliyetine katılacağını umduğunu belirtti ve genç sporcuları Karaçay-Çerkesya'ya davet etti. Abhazy ile ilgili ise DAAK Başkanı orada “Abaza” spor klubünün çalıştığını hatırlattı.

“Ürdün'den sprocuların hem Abhazyaya, hem de KÇC turnuvalarına katılma imkanları bulunuyor. Spor ve kültür faaliyetleri üzerinden gençleri birleştirebiliriz”, dedi DAAK YM başkanı.

Spor Klubü Başkanı Omar Şıkım da sırası ile gençleri spor ve sağlıklı hayat biçime yönlendirmenin önemini kabul etti.

“Klubümüzde çeşitli spor türleri ile uğraşma imkanı mevcuttur: futbol, basketbol, handbol, yüzücülük. Kendi oyun grubumuz olup, gençlerimizin

Kafkasya oyunlarını, Abhaz oyunları dahil, öğrenme ve ilerletmesi mümkündür. Klubümüze toplam 1000 yakın kişi kayıtlıdır” şeklinde anlattı Şıkım.

Görüşmenin devamında Mussa Ekzekov ve Omar Şıkım spor yarışmaları düzenleme planlarını paylaştılar ve ileriye dönük işbirliği konusunda anlaştılar.

“İşbirliğin bu türünü geliştirmek, tecrübeleri paylaşmak gerekiyor. Spor bizim için hava gibidir.” diye, sonuçlandırdı Ekzekov.

Sonuncu gün DAAK'ın temsilcileri Abaza soyunun aileleri ile Amman'da buluştular. Görüşme esnasında Kongre üyeleri ve Abhaz-Abaza etnik grubu temsilcileri kısıtlamasız aile ortamında gelecek ile ilgili ortak planları müzakere ederek Ürdün diasporasının yaşamları ve de Kongre'nin yurt dışındaki hemşehrileri ile ilişkileri hangi biçimde kurduğunu anlatabildiler.

Faaliyet bir de Çerkes Hayır Toplumunun salonunda geçiyordu ve gece açılışını yaparken ÇHT başkanı Canbek Zuhti, Çerkes Derneği'n Kongre ile Ürdün Abhaz-Abaza diasporasının arasında ilişkileri geliştirme açısından işbirliğini yapmaya hazır olduğunu belirtti, çünkü ÇHT üyeleri, aynı zamanda “Abaza Divanı” Toplumsal Kuruluşu'nun aktif üyeleridir.

“Abaza Divanı” Başkanı Hasan Abaza (Çiçba) sırası ile yönettiği kuruluş tarafından DAAK Ürdün'ün çalışmalarını desteklemeye hazır olduğunu bildirdi.

Mussa Ekzekov toplananlara hitaben buluşmanın çok içten, duygulara hitap eden biçimde gerçekleşmiş olduğunu belirtti. (Okonçание на 2 стр.)

Mussa Ekzekov

KÇC Meclisi

Başkanı'nın

Yardımcısı Oldu

8 Eylülde Karaçay-Çerkesya'da KÇC Halk Meclisi milletvekillerinin seçimi yapıldı. Oylama sonucunda siyasi partilerin yerel şubeleri sıradaki şekilde milletvekili çıkardı: “Yedinaya Rossiya” (Birleşik Rusya) – 34, Kommunist Parti – 6, “Spravedlivaya Rossiya” (Adaletli Rusya) ve “Patriot Rossii” (Rusya Vatanseverleri) – 3, Rusya Liberal Demokratik Partisi ve “Grajdanskaya Platforma” (Sivil Platform) – 2.

Mecliste Yedinaya Rossiya'yı 34 milletvekilin üçü Abazaların temsilcileridir: Ekzekov Mussa Habaleviç – “Solomon” AŞ genel başkanı; Meremkulov Abidin Vladimiroviç – “Merstom” LŞ; Dzugov Zaur Guzeroviç – “Abaza” Toplumsal Kuruluşu'nun başkanı.

Diğer parti listelerinden Halk Meclisi'ne Abazalardan sadece kommunist Bicev İsmel Abdul-Gazizoviç geçmiş olup, bir önceki Mecliste İlim, Eğitim, Kültür, Spor, Gençlik ve Turizm İşleri Komitesi'nin başkanlığını yürütmüştür.

Milletvekilleri Meclis'in I oturumunda Halk Meclisi'nin başkanı olarak İvanov Aleksandr İgoreviç'i bırakmış olup, söz konusu görevi bir önceki iki seçimde de yürütmüştü.

24 Eylülde gerçekleştirilen ikinci oturumda ise cumhuriyetin yasal hükümetinin senato başkanını – aynen Ahmet Salpagarov olarak kaldı ve de Başkan'ın Yardımcılarını seçtiler: Dagir Şmakkuyev ilk yardımcısı oldu ve profesyonel temelde çalışacak, Albina Aslanukova ve Mussa Ekzekov da toplumsalcılar olarak yardımcı fonksiyonlarını ifa edecek.

Halk Meclisi Komiteleri'nin teşkilatları ve Başkanları da belirlendi ve aralarında İsmel Bicev da olup, yeni dönem Meclisi'nde Mandat Konuları komitesini başkanlığını yapacaktır.

Mussa Ekzekov yerel televizyon kanalında konuşma yaparken, düşüncesince halkın seçtikleri yoğunlaşması gereken soruları sıradaki şekilde belirledi:

- Günümüzde çocukların gelişimi, dillerin korunması, eğitimin kalitesini yükseltme üzerinde çalışma – bunları öncelikli olarak belirledim. Özellikle dikkatin genel eğitim okulları ve çocuk kreşlerinin üzerinde olması gerektiğini kanaatindeyim, çünkü ülkemizin geleceği her bir çocuğa yaptığımız yatırıma bağlıdır.

DAAK Heyeti Ürdün'ü Ziyaret Etti

(Начало на 1 стр.)

Gezinin sonuçlarında genel olarak Ürdün Abhaz-Abaza diasporasının "ülkenin Çerkes diasporasının hayat ve faaliyetlerine derinden entegre olduğunu" ve bunun da her iki diasporanın öz kültür ve geleneklerini korumasına izin verdiğini belirtti.

VAAK Başkanı insanlarla sohbetten sonra Kongre heyetinin diaspora ile daha aktif ve sıkı çalışması için güçlü ivmenin oluştuğunu belirtti. Sohbet ve karşılıklı bilgi alışverişi yönünden en önemli araç olarak Mussa Ekzekov DAAK'ın geçen sene Eylül ayından itibaren çalışmaya başlayan resmi bilgi portalını öne çıkardı.

Bilgi portalının yayın redaktörü İzolda Hagba Kongre'nin sitesinin ayrıntılı tanıtımını yaptı ve okurlara sunduğu imkanları anlattı.

Görüşmeye gelen herkes Kongre'nin çalışmasına, üyeleri olma imkanlarına karşı ciddi ilgiyi sergiledi. Kongre'nin logosunun ne anlama

geldiğini, Abhazya resmi yönetimi ile ne şekilde ilişki kurduğunu, Ürdün ile Abhazya arasında ekonomik işbirliğini düzenlemeye ne tür imkanlarının olduğunu ve daha bir çok şey faaliyetin misafirlerinin ilgisini çekiyordu.

Resmi kısımdan sonra faaliyetin katılımcıları daha uzun zaman vedalaşmak istemiyordu: birçok ilginç ek soruyu soruyor, insanlar

bilgi alışverişinde bulunuyor, ilerideki görüşmeleri umduklarını belirtiyor, hatıralık resimleri çekiyordu.

Ürdün'e iş ziyareti Kongre yönetiminin 2019 yılına yönelik yurt dışı ziyaret plan-cetveline dahil olup, Yüksek Meclis tarafından 2018 yılında kabul edilmişti. Sene sonuna kadar DAAK bir de Suriye, Almanya, Hollanda ve Türkiye'yi ziyaret etmeyi düşünmektedir.

Projelere Milyon

"Abaza" halkını koruma ve geliştirme alanlarında sivil inisiyatifleri desteklemeye yönelik "Alaşara" Uluslararası Birliği'nin yarışması sonuçlandırıldı. Bu sene katılım için 40 civarında başvuru yapılmıştı. Onların incelenmesinin sonucunda 12 projeyi destekleme ve onların gerçekleştirilmesi için 979500 ruble ayrılması kararlaştırıldı.

Projelerin üçü imkanı kısıtlı ve çok çocuklu ailelere yardım etmeye yönelikti: bir aileye ev ihtiyaçları için yardımcı yapılan inşa edilecek, iki tanesinin evlerinin çatıları değiştirilecektir. Bu amaçlar için 282990 ruble ayrılmıştır. Söz konusu hibeler için Kazma'nın Toplumsal Meclisi, Kazma'nın Kadınlar Meclisi ve Abaza Köyleri Koordineli Kadınlar Meclisi tarafından başvurular yapılmıştır.

Toplam 173060 tutarında iki hibeyi "Abaza" Serbest Güreş Klubü alacaktır – çadır kampının kurulması ve klubün kendi arasında turnuva düzenleme.

İki tane daha spora yönelik projeyi Zaur Meremkulov ve Ramazan Haçukov teklif etti. İlki masa tenisi, diğeri – Psij köyü boks emektarları arasında boks turnuvasını düzenlemeyi düşünüyor. Fikirlerini gerçekleştirmeleri için Zaur Psabidoviç ve Ramazan Aliyeviç uygun olarak 25000 ile

Eksperler, Amir Cucuyev'in Abaza köylerinde turizmin geliştirilmesi inisiyatifine destek verdiler. Gerçekleştirilmesi için 130000 ruble gereklidir.

V.G. Ardzinba Eğitim Merkezi'nden (Kara-Pago köyü) Albina Lamkova eğitim projesi - "Sihir Dünyası" relaksasyon sanat stüdyosunu teklif etti ve hibe alanlar arasına dahil edildi. Hibesinin toplamı – 100000 ruble.

Sapyat Eskidarova'nın (Abaza Bölge Hastanesi) sunduğu "Mucizeyi Beklerken" projesi 80500 ruble olarak değerlendirildi.

Adamey Gonov, Abaza dilini öğrenmek için masa başı oyun üzerinde çalışmaktadır. Ona 28960 ruble maddi yardımı yapıldı.

Ve nihayet 69000 ruble Murat Gedugov'a Abaza halkının bıçaklarını üretme ve popüler hale getirilmesi için ayrılacaktır.

Şu an uygun sözleşmelerin yapılması için çalışmalar yapılıyor ve daha sonra hibeler yarışmanın kazananların hesaplarına aktarılacaktır.

"Alaşara" derneği internet alanlarında hibelerin ne şekilde kullanıldığı ve projelerin gerçekleştirilmesi ile ilgili bilgileri aşamalı olarak yerleştirecektir.

Mussa Ekzekov Raul Hacimba'yı Cumhurbaşkanı Seçimlerinde Zaferi ile Kutladı

8 Eylülde Abhazya'da Cumhurbaşkanı seçimlerinin ikinci turu geçti. Zaferi halihazırdaki Cumhurbaşkanı Raul Hacimba elde etti ve onun için seçmenlerin %47,39 oyunu verdi, rakibi Alhas Kvitsinia %46,17 oyu aldı.

Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Yüksek Meclisi'nin Başkanı Mussa Ekzekov Cumhuriyetin Cumhurbaşkanı Raul Hacimba'yı Devletin Başkanı makamına yeniden seçilmesini kutladı.

Kutlamada sıradakiler belirtiliyor: "Dünya Abhaz-Abaza Kongresi ve şahsım adına devletin en yüksek makamı olan Abhazya Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı makamına seçilmenizden dolayı kutluyorum.

Size ve Takım arkadaşlarınıza, Apsını halkı ile birlikte cumhuriyet nüfusunun hayat seviyesi ve ülkenin sosyal ve ekonomik gelişimi

konularında tüm fikir ve projelerinizi gerçekleştirmeyi temenni ediyorum.

Abhaz-Abaza dili, kültürü ve geleneklerinin korunması ve geliştirilmesi ile ilgili konulara özellikle dikkat edeceğimizden ve de dünya üzerinde Abhaz-Abaza diasporasında varolan ilişkilerinin

kuvvetlendirilmesi ve yenilerinin oluşturulması için uygun şartların hazırlanmasına çalışacağımızdan eminim.

Sağlık ve sıhhatinizin yerinde olmasını ve büyük sorumluluk gerektiren devlet makamında başarıları dilerim.

Mussa Ekzekov "Dünya Petersburgluların Klubü'nün" Esnafı Oldu

Sankt-Petersburg'un Menşikov Sarayı'nda Dünya Petersburgluların Klubü'nün oturumu gerçekleşti. Esnaf Meclisine hayır işadamı Mussa Ekzekov da dahil oldu. Klub'ün yeni üyeleri Mariya Katunova – Gençlerin Sanat Sarayı genel müdürü ve İeronim Gral – Polonyalı slavist. Genç grubuna genç bölge araştırma uzmanları Taisiya İvanova, Polina Sevrügina ve Kseniya Tabaçnik kabul edildi.

Petesburgluların Dünya Klubü – Sankt-Petersburg'un ülke, Avrupa ve dünya için eşsiz önemini anlayan insanların birliğidir. Klubün amacı – Sankt-Petersburg'un manevi, entellektüel, ilmi ve kültür merkezi olarak canlandırılması, şehir halkının şehir işlerinin yönetimine katılımı yönünde aktiflik ve fikir üretiminin geliştirilmesidir.

Klubün üyeleri arasında Vladimir Putin, Lüdmila Verbitskaya, Aleksandr Sokurov, Yuriy

Temirkanov, Artur Çilingarov gibi ünlü Petersburglular vardır. Klubün başkanı Mihayil Piotrovskiy'dir.

Novo-Kuvinsk Daha Çok Tanılır Hale

Novo-Kuvinsk köyüne Ersakon tarafından girişte Abaza dilin Aşhar şivesinde adının yazılı olduğu - ХЪВЫЖВХВЧІЫ (HvijvHvçi) şeklinde yeni mermer pano yerleştirildi. O tüm yolcuları Malaya Kuva'yı ziyarete davet etmektedir.

Bu tür yazı panosunun yerleştirilme inisiyatifini Muhamed Kyaçev başkanlığında köyün toplumsal meclisi dile getirdi. Onlar "Alaşara" Derneği'ne hibe için başvurmuş ve 73650 rubleyi yapının hazırlanması için almaya hak kazandılar.

Panonun tasarımını şu an Abhazya'da yaşamakta olan Staro-Kuvinsk doğumlu Artur Baterbiyev yapmış. O yapının üzerinde milli sembolü ve Novo-Kuvinsk'in 1925 yılında oluşturulmasına kadar

Abazaların seyahat haritasını çizmiştir. Panonun arka tarafı köyden çıkıyor olanlara iyi yolculuklar dileğinde bulunmaktadır.

Yapının bileşenleri Şamil Tlyabiçev'in "Grand Medya" reklam ajansında üretilmiş. Onun yerleştirilmesi için esas çalışmayı da Şamil Tlyabiçev kendi üzerine almıştır.

Panoyu yerleştirilenler yapı için yerin ayrılması ve kadastro makamları kaydının yapılmasını kanunlarla öngörülen tüm işlemlere uygun olmasına dikkat etmişler.

"Alaşara" Fonuna paralar nasıl yatırılır

"Sberbank Online" aracılığıyla bilgisayardan

1. "Sberbank Online" özel odanıza girin;
2. "Para yatırımları ve Ödemeler" bölümünü seçin;
3. Arama satırına "Alaşara" yazın;
4. Liste içerisinde gerekli köyün adını seçin, örneğin, "Alaşara (Kazma)";
5. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve "Devam" tuşuna basın;
6. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak "Devam" tuşuna basın;
7. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Akıllı telefonda "Sberbank Online" üzerinden:

1. "Sberbank Online" özel odanıza girin;
2. "Para yatırımları ve Ödemeler" bölümünü seçin;
3. "Diğer" bölümünü seçin;
4. Arama satırına "Alaşara" yazın;
5. Liste içerisinde gerekli köyün adını seçin, örneğin, "Alaşara (Kazma)";
6. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve "Devam" tuşuna basın;
7. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak "Devam" tuşuna basın;
8. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Sberbank'ın bankamatik kartı ile:

1. Bankomatike kartınızı yerleştirin ve pin-kodunuzu yazın;
2. "Para yatırımları ve Ödemeler" bölümünü seçin;
3. Sağ köşede "Hizmet ve Kuruluşların Aranması" bölümünü seçin;
4. Arama satırına "Alaşara" yazın;
5. Liste içerisinde gerekli köyün adını seçin, örneğin, "Alaşara (Kazma)";
6. Ad, Soyad, Baba adınızı yazın ve "Devam" tuşuna basın;
7. Ödemek istediğiniz para miktarını yazarak "Devam" tuşuna basın;
8. Özel bilgilerinizi kontrol ederek ödemeyi teyit edin.

Staro-Kuvinsk'in sakinleri klube gitmenin ne olduğunu artık unutmışlardı. Önceki Kültür Sarayı "40 Let Oktyabrya" kolhozunun yönetimi ile aynı binada bulunuyor olup, kolhoz ile

Abaza Köylerinde Yeni Kültür Sarayları

aynı zamanda yerle bir olmuştu. Ve o zamandan beri kolhoz herhangi bir kültür ocağı olmadan kalmaya devam ediyordu. İşte şimdi Staro-Kuvinsk sakinleri güzel, 250 kişilik salonlu, kütüphanesi, koreografi salonu ve sanat ile uğraşmak için diğer binaları olan binaya sahip oldular.

Kültür Sarayı açılışına çok sayıda kişi gelmişti. Ona cumhuriyetin yönetimi da katıldı: Karaçay-Çerkesya Başkanı Raşid Temrezov, Halk Meclisi Başkanı Aleksandr İvanov, Hükümetin Başkanı Aslan Ozov. Raşid Temrezov toplananların önünde konuşma yaparken, köylüleri böylesi önemli olay ile kutladı, Kültür Sarayı'nın her zaman için dolup taşmasını ve girişinde yazılı olduğu gibi 9 ile 17 saat arası değil de, gece gündüz hiç durmadan çalışması dileklerinde bulundu.

Açılış töreninin ortamı çok güzel süslenmiş, dostluk ve iyi komşuluğu yansıtan tiyatro gösterisi ve de KÇC Devlet Oyun Tiyatrosu ve Adıge-Habl Bölgesi'nin sanat grupları tarafından türkü ve oyunlar düzenlenmişti

Törene ve Rusya Bayrak Günü'ne adanmış konserin bir kısmını izledikten sonra yüksek misafirler Adıge-Habl Bölgesi'nin yönetimi ile çalışma istişaresine giderek aralarında Staro-Kuvinsk'in ileriye dönük düzenlenmesi dahil çeşitli konular konuşuldu. Özel olarak Cumhuriyetin Başkanı artık şimdiden yüksek derecede inşaatı tamamlanan Spor-Sağlık Merkezi'nin inşaatını tamamlama görevini verdi.

Aralarında Abaza toplumsal kuruluşlarının temsilcilerinin de olduğu Staro-Kuvinsk sakinleri ve misafirleri için bayram konseri "Abazgi" grubu, Lüdmila Hujeva ve yerel sanatçılar – Yuriy Kujev, Anatoliy Çerkesov ve "Amra" çocuk grubunun sahneye çıkması ile devam etti.

Kültür Sarayı Staro-Kuvinsk'te kültürün gelişmesine 40 yılını veren Karaçay-Çerkesya emektar çalışanı Osman Gogov'un adını taşıyacak. Bayrama Osman Datkoviç'in misafirleri de davet edilmiş ve Muradin Gogov'un kardeşinin bu tür

sıcak anılması ve adının yaşatılacak olmasında dolayı Starokuvinlilere teşekkür etti.

Kubina'da 1967 yılında inşaa edilen Kültür Sarayı artık viran hale geldiğinden, ilk başta tamir yapmak istemişlerdi, fakat daha sonra çalışma esnasında yeniden inşaat etme kararı alınmış. Ve şimdi o artık yeni görünüşü Kubina sakinleri ve misafirlerinin karşısında durmaktadır: 200 izleyici kapasiteli salonu, geniş koreografi salonu, kütüphane ve hizmet odaları. Burada çeşitli kurslarda şimdiden 60 civarında çocuk çalışmaktadır.

"Bu tür geniş inşaat çalışmasından sonra en küçük çocukların dahi çalışabileceği ek kursları açma imkanımız da doğmuştur. Bizim için bugün çok önemli ve törensel bir gündür." dedi sarayın müdürü Marineta Apsova.

KS açılışına Karaçay-Çerkesya Başkanı Raşid Temrezov, Cumhuriyet Hükümeti'nin üyeleri, Halk Meclisi'nin milletvekilleri, Abaza Bölgesi'nin yönetimi de geldi. Görevlerini yerine getirdikten sonra onlar çalışma müşavereye giderek bölge sakinlerinin de katılımı ile Bölge'nin sosyal ve ekonomik gelişme konularını tartıştılar. Toplantıda eğitim binaların sorunları dile getirilmişti. Özel olarak da Kubina ve Elburgan'da çocuk kreşlerinin inşaatı ve Psij'in No:1 Jimnazisi'nin tamirati.

Psij Jimnazisi "Eğitim" programına dahil edilmiş olup, 2025 yılından daha geç kalmayarak uygun hale getirilecektir. Çocuk kreşleri ile ilgili olarak da Raşid Temrezov konunun incelenmesi ve bu tür bir sorun varsa, çözümü ile ilgilenilmesi görevini verdi.

Müşaverede İnjiç-Çukun Kültür Sarayı'nın tamiratının 2021 yılına, 2022 yılına ise Kara-Pago köyünde Kültür Sarayı'nın inşaatın tamamlanması düşünüldüğü söylendi. Ayrıca, Psij köyünde su boru ağlarının tamirati planlandı. Bölgenin sahasında modern çok fonksiyonlu spor nesnelere inşaatına devam edilecektir.

O sırada Kültür Sarayı'nda ise "İnjiç" Halk Tiyatrosu'nun uyarladığı "Hanuma" tiyatro gösterimi yapılmaktaydı. Seyirciler sanatçıların oyunlarını sevinçle izleyerek güzel moralle dağıldılar.

Abaza Halkı Kültür Günü Çerkessk "Zeleniy Ostrov'da" (Yeşil Ada'da) Bine Yakın Kişiyi Topladı

Her sene 23 temmuzda – Abhazy'a'nın Devlet Bayrağı Günü ve "Abazaşta" Gazetesi'nin ilk nüshalarının bastırıldığı gün – kutlanan Abaza Halkı Kültür Günü artık gerçekten halkın tümünün bayramı ve Abazaların kültür hayatlarında en çok beklenen olay haline gelmiştir. Söz konusu kutlamalara katılan insan sayısı bunu teyit etmektedir – bine yakın kişi. Çalışma günü ve havanın kapalı olmasına rağmen bu sefer de aynı şekilde kalabalık oldu.

Bayram artık ikinci yıl peş peşe KÇC Halkların İşleri Bakanlığı'nın maddi desteği sayesinde düzenlenmektedir. Ve Kültür Günü'nün açılış esnasında kutlama konuşmasında Bakanın Yardımcısı İslam Hubiyev şunları belirtti: "Büyüklerin geçmişlerine ne şekilde davrandığını, gelenekleri, adetleri ve kültürü koruduğunu gören gençler de aynı şekilde gelecek nesillere aktaracaktır."

Karaçay-Çerkesya Kültür Bakanı Ramazan Borokov bu tür bayramların cumhuriyetin halkları arasında birlik ve dostluk ilişkilerin geliştirilmesine hizmet ettiğini düşünmektedir. "Herbir halkın hayatında bu tür günlerin sayısı olabildiğince fazla olsun" şeklinde dileklerde bulundu o konuşmasında.

Abaza Halkı Kültür Günü'nün en önemli düzenleyicisi "Alaşara" Uluslararası Birliği'dir. Fakat faaliyetin düzenlenmesine diğer toplumsal kuruluşları ve de Abaza Bölgesi ile Abaza köylerinin yönetimleri de aktif olarak katılmaktadır. Hem sergi, hem de bayram misafirlerini ağırlamak için milli yemekleri hazırlama işini üzerlerine alan Kadın Meclisi'ne özel görev düşmektedir. Çerkessk Belediye Başkanlığı da bayram için alanı sunma ve toplumsal düzenin sağlanması ile büyük yardımda bulunmaktadır.

Çerkessk "Zeleniy Ostrov'a" gelen yüzlerce kişi ilgi ile çok sayıda el sanatları ve resim, tarihi resim ve bayrak sergilerini, milli avlunun eşyalarını inceledi, "Abaza makyajını" yaptı, halk gezilerine

katıldı, sonra da kabiliyet ve milli kıyafet yarışması ile Abaza ve Abhaz türkü ve oyunları konserini izlemiş oldu.

Cumhuriyetin farklı halklarını temsil eden yarışmanın katılımcıları sadece güzel milli kıyafetleri değil, aynı zamanda sanatsal kabiliyetlerini de sergiliyordu: kimi türkü söylüyor, kimi şiir okuyor, kimi de oyun oynuyordu. İzleyiciler tüm katılımcıları sevmişti, fakat jüriyi

Çekalova, genç kabiliyetler Karaçay-Çerkesya'dan Timur Kenjev ve Vladimir İvançenko, Abhazy'a'dan Saniya Taniya ve Saida Azizova sanatlarını sergilemişti. Bayram katılımcılarına oyun hediyesini kardeşlerinin sevincini paylaşmaya gelen "Adıgehase" genç kollarının temsilcileri sundu. Sonuna kadar dolan amfi tiyatro hiç durmayan alkışlardan titremeye devam etti.

Seyirciler video kutlamaları izleme

en fazla etkileyenler genç Amaliya Kuraçinova ve Amir Gutyakulov, zarif "prenses" Olesya Mikitova ve muhrik "Kamalar ile oyun" ile Bislan Haçirov oldu. İzleyici sempatisi ödülünü ise Marina İonova aldı.

İzleyicilere gerçek zevki konsere katılan sanatçılar verdi. Programda "Abazinka", "Maraşta", "Amara", "Amra", "Salam", "Ridada" çocuk oyun grupları ve de müzik ve koreografi sanatının severlerinin iyi tanıdığı grup ve şarkıcılar: halk enstrümanları, "Abazaşta", "Abazgi" vokal grupları, Sultan Laguçev, Lüdmila Hujeva, Ramida Kiut, İrina

ve dinlemesi için konsere üç defa ara verildi ve onlara Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Yüksek Meclisi'nin başkanı Mussa Ekzekov, Türkiye Abaza-Abhaz Kültür Merkezleri'nin Başkanı Atanur Akusba ve Abhazy'a'dan DAAK Yüksek Meclisi'nin temsilcisi Nuri Kvarçiya hitap etti. Konuşmasında Mussa Ekzekov dünya üzerindeki tüm Abazaların birleşeceği ve geleceklerini birlikte inşa edeceklerinden emin oluşunun paylaşılmasını istedi.

Bayram renkli havayı fişek gösterisi ile tamamladı.

Magomet Haçukov Rusya Rekorlar Kitabı'na Eklendi

Karaçay-Çerkesya'da dünya rekorları festivali geçti. Düzenleyicileri Rusya Rekorları Dijital Kitabı'nın başlatanı ve düzenleyicisi Stanislav Konenکو, "Silnaya Rossiya" (Güçlü Rusya) Rusya geneli hareketi, "Voin" Güç Yapıları Birliği ve KÇC Fizik Kültürü ve Spor Bakanlığı idi.

Festival Gum-Başı geçidinde, deniz seviyesinin 2070 metre yüksekliğinde, çok sayıda turist ve söz konusu ilginç şovu izlemek için özellikle gelen izleyicinin katılımı ile geçiyordu. Kabiliyetlerini pehlivanlar, müzikçiler, halk ustaları sergiliyordu. Uçkeken'den 75 yaşındaki Boris Bostanov 10 dakika boyunca 80 kg. halteri 9 kere kaldırdı.

Znamenka sakini İsmail Kalabekov 7 dakika içerisinde koyunu keserek parçaladı. SKFO (Kuzey Kafkasya Federal Bölgesi) rekor eksperisi, grappling dünya şampiyonu Marat Uzdenov dişlerine bağlanan ip ile genel ağırlığı 5 tonn olan 3 birbirine bağlı arabayı 5,2 metre kadar taşıdı.

Ve tüm bu süre içerisinde Cumhuriyet Devlet Filarmoni Sahnesi'nin ileri seviye ustası KÇC emektar sanatçısı Magomet Haçukov davulu çalmaya devam etti. Psij'dan ünlü koreograf, müzikçi ve müzik aletleri ustası 7 saat boyunca, hiç durmadan alete vurmaya devam etmiş, davul eşliğinde oynamak isteyen herkese eşlik etmiştir. Ona Stanislav Konenکو ve Rusya Rekorlar Kitabı'nın baş eksperisi Anatoliy Konenکو'nun imzaları ile davulu en uzun sürede çalma sertifikası verildi.

Yüreken Karşılama

Abaza Halkının Oyunları Elburgan'da ilk defa düzenleniyordu ve de Elburganlılar Abazalar için yılın en önemli söz spor olayının gerçek bir bayram havasında geçmesi için ellerinden geleni yaptılar. Misafirleri köyün girişinde türkü ve oyunlarla karşıyorlar, yarışmanın düzenlendiği alanda ise kurumuş etli geleneksel mamalığa ve bahsımayı ikram ediyorlardı. En önemlisi karşılaşmanın dış özellikleri değil de, yapılanın ne kadar içten yapıldığıydı.

"Tüm misafirlere gönülden seviniyor ve açık yürekle herkesi karşıyoruz" diye, samimi olarak ifade etti Elburgan yerleşim birimi yönetiminin başkanı Murat Meremkulov.

Oyunların düzenlendiği yerel okulun avlusunda sabahtan lakımlar ve çay pişiriliyordu, et haşlanıyor ve spor bayramına gelecek herkese ikram etmek üzere diğer çeşitli milli yiyecekler hazırlanıyordu. Mutfak Köy Kadın meclisi ve de okul ile çocuk kreşi çalışanları tarafından organize edildi. Çeşitli spor türleri için okulun alanı kısımlara ayrılmış, köy yönetimi ve toplumsal gönüllü çalışanların gayretleri sayesinde temizliği ve renkli biçimlendirmesi görüldü. Müzik çalıyor, bayraklar yükseltiyor, sevinçli gülüşler – her tarafta mutluluk hakimdi. Ev sahipleri ve misafirler, eski tanıdıklar ve rakip-arkadaşlar birbirini tebessümle selamlıyor ve kucaklıyordu. Resmi açılış 12 saat olarak belirtilmiş olsa da, resmi kişiler söz konusu eşsiz havayı solumak ve daha sabahtan spor sahalarında rakiplerin boylarının ölçülerini almaya başlayan sporcuları desteklemek için önceden gelmişlerdi.

Ev Sahipleri Rakipsizdi

Abhazya'nın Türkiye Cumhuriyeti'nde yetkili temsilcisi Vadim Haraziya izlenimini anlatırken, köy sporcularının Oyunlara ciddiye yaklaşımlarına şaşırıldığını belirtti. "Dün Krasny Vostok'ta idik ve çocukların bugünkü yarışmalara nasıl hazırlandıklarını

ile birinci olmuştu. Böylece, bir sene içerisinde iki katından fazla katılıma hızlanmış oldu!

Biberdiler 2019 Oyunların ilk "altınını" sevinçle kutlamayı tamamlamışken, takımın kesesine iki altın daha eklenmiş oldu. Onlar gülleci Şirali Urunov ve Soslan Ksalov tarafından getirildi. Abaza Halkı Oyunlarının ve gülle sporunda en yüksek sonuç sahibi rekorcusu (2017

istemedi) bıraktı. Psij'dan Aslan Muratkov 44 kaldırma ile bir derece yükselerek ikinci olabildi (2018 Oyunlarındaki kaldırma sayısı 41 idi). Üçüncü sırayı ise Çerkessk'in temsilcisi Aslan Kucev 39 kaldırma ile elde etti.

Sırada okçuların yarışması tamamlandı. Bu sene sporun bu türünde, ayrıca pnevmatik silah ile atışların sayı sistemi

Napşev ve Elburgan Köy Yönetimi Başkanı – Abazaca, Mısır'dan misafir Muaz Abaza – Arapça, Abhazya Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı özel görevler üzerine İtalya Büyükelçisi Vito Grittani – İtalyanca, Abhazya Cumhuriyeti'nin Türkiye Cumhuriyeti'nde yetkili temsilcisi Vadim Haraziya – Abhazca. Fakat bunların hepsi birbirini çok güzel anlıyordu. Bu da sadece yabancı

ve izleyicilere hitabı çok duygusal olup, şöyleydi: "Bu dünyada uğruna yaşadığım halkım! Bugün ne kadar güzel bir gündür! Ve biz her bir günümüzün buna benzer olmasını sağlayabiliriz ve bu amaca ulaşmak için çalışacağız. Fakat bunun için hergün yılmadan çalışmak, spora, bilgilere yönelecek, yürek sıcaklığımızı birbirimiz ile paylaşarak birbirimize yüzümüzü döneceğiz, birbirimize gereken değeri vereceğiz. Her gün güzel işler yaparsak, daha iyi, temiz, zeki olacağız. Bugün ise daha hazırlıklı, daha güçlü olan galip gelsin."

Yarışmanın sabahki programında yeneler hediyelerini bizzat Mussa Habaleviç'in elinden almaya yetti.

Startta geri kalmak – yenilmek değildir

Kubina temsilcileri geleneksel olarak hafif siklet atletik yarışma çeşitlerinde kuvvetlidir. Ahmed Gekov IV Oyunları 80 metre koşuda "gümüşten" sonra, 2018 yılında 100 metre koşuda "altını" almış ve şimdiki turnenin en önemli favorilerinden. Ve birden final koşulunda startta kayarak rakiplerinin 2-3 metre gerisinde kalıyor. Fakat bu geri kalış telafi edilebilir oldu. Ahmed herkese yetti ve finişte İnjiç-Çukun'dan Radmir Tsekov'un 0,2 saniyelik bir süre ile önüne geçmeyi başardı. 100 metrelik yarışmada 11,8 saniyelik Abaza Halkı Oyunlarının yeni rekoru! Finişte üçüncü olarak Çerkessk'ten Anuar Agba 12,2 saniyede yetti.

Bir tane daha rekoru Ahmed ivmeli uzunluğa atlamada 6,59 metre ile kırdı, bu da geçen seneki zafer atlamasında 70 santimetre daha iyi ve İnjiç-Çukun'dan Anzor Uşa'ya ait rekorun 41 santimetre önünde idi. İkinci olan Krasny Vostok'tan Marat Ekzekov galibin 1 metre kadar gerisinde kaldı, Novo-Kuvinsk'ten Zaudin 5,53 metreye atlayarak üçüncü sıranın sahibi oldu. Bu Zaudin'in artık ikinci "bronzudur". 2017 yılında 5,34 metreye atlayarak daha önce de üçüncü olmuştu. Burada şahsi rekorun geçildiğini görüyoruz.

Tüm Rekorlar Geçildi

21 Temmuz 2019 yılı Elburgan'da Azamat İyonov'un hatırasına düzenlenen Abaza Halkı VI Oyunları hem daha önce görülmemiş katılımcı ve izleyicilerin

çokluğu, hem de amatör sporcular için mükemmel sonuçlarla hafızalarda kaldı. Tüm yarışma türlerinde 2018 yılının sonuçları geçilmiş oldu.

yılında iki tane 24 kg gülleği 125 kez kaldırma) Soslan'ın zaferi ilk baştan herkesin beklediği şey olmasına rağmen, turneye yeni katılan Şirali Urunov'un kazanması birçok kimse için sürpriz oldu. Ve belki de ilk başta 75 kg kadar ağırlık sikletinde en önemli galibiyet aday, mükemmel sambocumuz Ramed Gukev'du. Geçen sene Ramed Elburganlı Zurab Kadıjev'e (19'a karşı 22 kaldırma) yenilmiş olup, bu sene geçen seneki sonucunu geçmekle kalmayıp, o zamanın kazananını da 27 kaldırma ile geçti. Fakat Şirali Urunov üç kaldırmayı daha fazla yapabildi!

değiştirilmiş olduğundan, şimdiki sonuçlar ile, önceki senenin sonuçlarını karşılaştırmak pek doğru olmayacaktır. Sadece kızların yarışmasında üç galip de aynen geçen seneki köylerden ve aynı sırada olduğunu belirtelim: Elburgan, Apsua, İnjiç-Çukun. Sadece Loov köyünün katılımcısı diğer kişi Liana Biceva olup, 38 puanı elde etti. Asya Şeremetova ile Liya Agova onu açık ara ile geçti – uygun olarak 47 ile 45 puan.

Ödüllü erkek üçlüsünde geçen seneye kıyasla sadece bir tane yeni isim bulunuyor: diğer tüm katılımcılardan çok şık geleneksel Çerkes kıyafetiyle farklı olan Krasny Vostok'tan Murat Kardanov üçüncü sıra ile kendini tanıttı – 52 puan (giysi şekli için ekstradan puanı göz önünde bulundurarak). Geçen seneki galip Apsua'dan Marat Gojev bu sefer 55 puan ile ikinci sıraya yerleşti ve Elburgan'dan Beslan Ksalov onu sadece bir tek puan geçerek birinciliği elde etti.

Böylece, beş ödül çeşidi için yarışta Oyunların sahipleri en yüksek ayardan beş madalya elde ettiler.

Hayırlı İşler Yapma ile Daha İyi Olma

Abaza Halkı VI Oyunları'nın açılışı çok sayıda dilli olması ile farklıydı. Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Fizik Kültürü ve Spor Bakanı Raşid Uzdenov, "Yedinaya Rossia" siyasi partisinin Karaçay-Çerkesya Bölgesel şubesi yürütme komitesi yöneticisi Ruslan Cambayev ve Abaza Bölgesi Yönetimi Başkanı Muhacir Nirov, Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Başkanı, "Alaşara" Derneği başkanı Mussa Ekzekov, DAAK Yüksek Şurası üyesi Ahmet Hapat, Türkiye'den misafir Cumali

ülke misafirlerin konuşmalarına tercümenin eşlik etmesinden değildi. Etrafta kelime olmadan dahi birbirini anlama havası mevcuttu.

Raşid Uzdenov Cumhuriyetin başkanı ve kendi adına herkesi selamladı ve herkesin muhteşem bayramını kutladı. "Herbir halkın kendi tarihi, spor tarihi de vardır ve günümüz ona örnektir. Bugün Abaza Oyunları gibi çok renkli bir olaya şahitlik ettik. Bu tür faaliyetlerin amacı Kafkasya halklarının güzel geleneklerini unutmamasıdır. Ve belki de bu tür faaliyetler yetiştiriyor

müşahede ettik. Bu insanların Abaza Halkı Oyunlarına özel yaklaştığını sergiliyor." dedi o.

Fakat daha ilk yarışmalar Oyunlara en güzel hazırlananların turnenin sahiplerinin olduğunu gösterdi. Krasny Vostok'tan Artur Kahunov 4,5 metrelik direğe 3,28 saniyede tırmanmış, İnjiç-Çukun'dan Kemran Bicev aynı şeyi 0,05 saniye daha hızlı yapmışken, Elburgan'dan Damir Şayev ise direğe 3,05 saniyede adete uçarak yükseldi! Aynı sporcu 2018 yılı oyunlarında Oyunlarında 6,65 saniyelik gösterge

Bir tane daha ilkin sahibi Kubina'dan Rasul Şmahuzov'u da belirtelim. O gülleği 24 defa kaldırma ile üçüncü sıraya yerleşti. Ve öyle oldu ki, geçen seneki en iyi derece ile bu seneki Oyunlarda kaideye geçmek mümkün olmayacaktır.

Ağır sikletlilere gelince, burada yine geçen seneki iki ödül sahibi kendi derecelerini geçtiler. 2018 yılında galibiyet için Soslan Ksalov'a 51 defa kaldırma yetmişken, bu sene ise gülleği 70 defa kaldırarak artık kimsenin yetişemeyeceğini anlayınca, daha fazla aralığı açmak

olan nesiller için sokağın olumsuz etkisine karşı siper olacaktır. " diyerek o, Mussa Ekzekov, Muhacir Nirov ve faaliyetin düzenlenmesine katkısı bulunan herkese teşekkür etti.

Mihacir Nirov, söz konusu oyunlara önceki kuşaklardan katılımcıların olduğu gibi, yeni kuşaktan kişilerin de olduğunu ve bunlar çeşitli bölgelerden yaşlıları ile konuşmaya başladığından, tanışmalar oluyor ve arkadaşlık kuruluyor, ve de burada takım ruhunun elde edildiğini belirtti.

Mussa Ekzekov'un katılımcı

Kızlar arası hafif siklet yarışmasında Kubinalıların kesesine sürekli olarak altınları Zaira Thagolegova getiriyor olup: 2017 yılı – koşuda ilk sıra ve atlamada ikincilik; 2018 yılı – atlamada ilk sıra. En güzel sonuçları: 80 metre koşuda 11,79 saniye ve atlamada 4,11 metre. Bu sene o 3 santimetre daha uzağa atladı, fakat 4,37 metre atlayan mükemmel atlet Elina Blenova'ya yenildi. Abaza Halkı Oyunlarının yeni rekoru!

100 metre koşulunda Zaira rövanşını alabildi. Elina'ya birşey

söylemek mümkün değildir, çünkü aralığı 15 saniyede, geçen seneye göre bir saniye kadar daha hızlı aştı. Fakat Zaira daha da hızlıydı – 14,6 saniye. Rekorlardan yorulmadıysanız, bunu not edin.

Yarışmanın üçüncüleri Elburgan'dan Emilina Abazova (atlama – 4,13 metre) ve Stavropol'dan Amaliya Pazova'yı (koşu – 15,2 saniye) belirtmeyi da unutmayalım.

Bireysel türlerin liderlerinden birçok defa kazanan ve Abaza Oyunlarının ödül sahipleri atıcilar Amir Cucuyev ve Ariza Ozova idi. Bu sene de onlar profesyonelliklerini teyit ettiler, bir de Ariza sadece bayanları geçmekle kalmayıp, erkekleri hem de hemşehrisini de geçmiş oldu! Sekiz atışta 66 puanı elde ederek en yakın rakibi Kubina'dan Rada Kokova'yı 13 puan

yeni isimlerle karşılaştık. Bir kez daha zaferi Elburgan'dan Zurab Kadjev (75 kg kadar) ve Kapa-Pago'dan Aslan Kişmahov (75 kg yukarı) kutladı. Kubina'dan Albert Kenjev hafif ağırlıklı bilek güreşçiler arasından ikinci sıraya yerleşti. Üçüncü sıra sahibini ise belirlemek mümkün olmayarak onu iki kişi paylaştı – Apsua'dan Oleko Kujev ve Koydan'dan Murat Dahçukov. Ağır sıklıklar arasından ikinci ve üçüncü ödüllerin sahipleri Ruslan Mahojev (Psij) ve Şamil Agov (Çerkessk) oldu.

Pehlivanların bir tane daha yarışması, fakat şimdi artık takım halinde halatı karşılıklı çekme idi. İki grup kocaman adamların halatı kendilerine çektikleri sırada etraflarındaki spor alanda nelerin olduğunu kelimelerle belirtmek mümkün değildir. Sürece sanki

gibi “grandler” ile rekabet pek zordu. Fakat onlar oynuyordu, mücadele ediyordu!

Ve bu turnenin galipleri Psij 2:0 skoru ile yenen Elburganlılar oldu. Üçüncü sıra karşılaşmasında Çerkessk Kubinayı 4:3 olarak yendi.

Bireysel olarak mini-futbol turnesinde Psij kalecisi Alan Bakuzarov, Çerkessk takımı koruması Artur Tabişev, Kubina takımı forveti Malik Kenjev seçildi. En iyi oyuncu olarak ise galip takımdan Beslan Kurçev kabul edildi.

Yenilen Olmadı

VI Abaza Halkı Oyunlarında toplam 11 spor çeşidinde 17 takım ödül için yarışıldı. Sekiz birincilik, iki ikincilik ve iki üçüncü sırayı elde ederek diğer tür yarışmalarda

önüne geçti, ki o da sırasıyla Krasny Vostok'tan Diana Aysanova'yı 1 puan ile önünde yarışı tamamladı.

Amir Cucuyev ancak 58 puanı toplayabildi ve bu da Elburganlı Alibek Pşmahov'a göre 1 puan daha yüksekti. Ek atışlarla üçüncü sırayı Koydan'dan Magomed Pşunov elde etti.

Onlar Birer Pehlivandır

Profesyonel sporcularının müthiş galibiyetlerinden dolayı en fazla sporcu Abaza köyü sayılan Psij ilk dört sene içerisinde Abaza Oyunlarında pek başarı gösteremedi. Beşinci Oyunlara daha fazla mücadele edebilir takım ile katılarak genel sonuçta Apsua ile 5-6 sırayı paylaştı. Bu sene Psijliler yeteri derece güçlü takımı getirmiş olup, yukarıda bahsedilen Ramed Gukev hariç, genç, fakat şimdiden ünlenen güreşçi İsmail Nirov ona dahildi. Ve şimdi de, geçen sene olduğu gibi, İsmail triatlonun taş atımında herkesin önüne geçerek kendi önceki sonucunu 3 metre 54 santimetreye geçti. Üç yöntemin birleşiminin sonucunda 27 metre 6 santimetreyi elde etti – yeni rekoru kaydediyoruz!

Soslan Ksalov da geçen seneki sonucunu metre olarak geçti (23,48 karşı 22,29 metre), fakat bir adım daha aşağı inerek üçüncü sıra ile iktifa etmiştir. İkinci sıranın sahibi ise Çerkessk'ten Şamil Agov 26,15 metre ile oldu.

Her zamanki gibi bilek güreşçilerin karşılaşmaları çekişmeli ve sürükleyici idi. Burada önceki oyunlardan tanınmış sporcular ve

seyirciler de katılıyor gibi oluyordu. Onların yüksek tezahüratlarını pehlivanların bağrımları kapatıyordu. Grup turnesi sonucunda en güçlü dört kişi belirlendi. Yarı finalde Elburgan Apsua'yı, Kapa-Pago ise Kubina'yı geçti. Her iki final – büyük ve küçük – yine çok çekişmeli mücadelede gecti ve aynı sonuç ile 2:1 skoru ile tamamlandı. Üçüncülük karşılaşmasında Kubina galip geldi, birincilik için ise Elburgan'ın oldu.

Topu Sevenler

Gari Linekerin ünlü deyimini Abaza Halkı Oyunlarında voleybol turnesine uyarlayarak “Abazaştada herkes voleybolu oynuyor, fakat yenen Abhazyza oluyor” denebilir. Artık üçüncü defa Oyunların “voleybol altınını” Abhazyza müthiş kızlarının takımı götürüyor. Bu seferki turneye 11 takım katıldı. Söylenmeli ki, Abhazyza takımı fonunda dahi köy takımları fena gözüküyordu. Gene, grubunda Krasny Vostok'u, yarı finalde Çerkessk'i, finalde de Elburgan'ı mağlup ederek Abhaz takımı birinci sıraya yerleşti. İkinci sırada evin sahibi, üçüncü de ise Apsua. Turnenin en iyi oyuncusu olarak ise Sofiya Nakopiya (Abhazyza) kabul edildi.

Abaza Halkı Oyunları bir tane daha geleneksel top ile oyun dahil edildi. Bu da mini-futbol. Futbol takımları şu an tüm Abaza köylerinde mevcuttur. Tabii ki, ufak olan Novo-Kuvinsk ve Koydan için Elburgan, Psij, Kubina, İniç-Çukun

6 sıradan daha aşağıya inmeyip, Elburgan takımı sıraların en az sayısı olan 41 elde ederek peş peşe ikinci kez Oyunların galibi oldu.

Geçen sene Elburganlıların 57 sıra ile birinciliği elde ettiğini hatırlatalım. Genel sonuç ile ikinci sırayı ikinci defa 61 puan ile Kubina'nın takımı elde etti. Üçüncü sıraya da geçen seneki başarısız sonuçtan sonra gene ödüllüler arasına geri dönen İniç-Çukun takımı yerleşti.

Geçen seneye göre bir adım daha yükselen Psij dördüncü sıranın sahibi oldu. Çerkessk takımının fena oynamadığı da belirtmek gerekir – çeşitli türlerde dört ödül ve genel takım sonucu beşinci sıra oldu. Abhazyza ve Stavropol Bölgesi takımları tüm yarışma türlerine katılmamakla birlikte, katıldığında ödül sahibi oldu.

Bir de ödüller hakkında. Bu senenin ödül fonu “Alaşara” Derneği'nin sadece madalya, kupa, başarı belgeleri ve hediyelerle sınırlı kalmayıp, Abaza Bölgesi Köylerin Yönetimleri ve sponsorlar, Abaza Halkı Aksakallar Meclisi, “Abaza” Kuruluşu ve Azamat İyonov'un ailesinin parasal ödülleri ve de İtalya'dan misafir Vito Grittani ve de oyunların partneri AZS-8 tarafından ek hediyeler teşkil etti.

Fakat ödüllendirme töreni açısından burada hiç kimse kendini yenilen olarak hissetmiyordu. Sanatçılar Açar Meremkulov, Guram Şeremetov, Sultan Laguçev tarafından süslenen spor bayramı herkese birlikte olunca, ne kadar güzel olduğunu hissetmeyi sağladı.

Birlikte Olunca

Abaza Oyunları ve Abaza Halkı Kültür Günü gibi bayramlar halkın yardımı olmadan gerçekleştirilemiyor.

Bu yazımızda söz konusu bayramların gördüğümüz gibi olması için elinden gelen yardımı esirgemeyenlere şükranımızı belirtmek istiyoruz.

Abaza Köyleri Koordine Kadınlar Meclisi, Elburgan köyünün yönetimi, Elburgan köyü çocuk kreşi ve genel eğitim okulu heyeti Abaza Halkı Oyunları'nın katılımcı ve misafirlerinin yiyeceklerini sağlamış olup, bu da az değil 1500 kişi civarındaydı.

Abaza köyleri başkanları Oyunların ödül fonuna kendi katkılarında bulunarak 96 000 rubleyi toplamışlar ve de genel keseye kendi katkılarını “Abaza” Toplumsal Kuruluşu ve Abaza Halkı Aksakallar Meclisi herbiri 10 000 ruble ile sağlamışlar.

Abaza Halkı Oyunlarının düzenlenesine maddi yardımı Elburgan doğumlu işadamları Artur Naşev, Albert Pşmahov, Aslan Hartsıvoz sağladılar.

Çiftlik sahipleri de yardımdan geri durmadılar. Yerek çiftçi Ramazan Şayev sporcuların yemekleri için iki tane koyunu, Boris Kamov da çabuk bozulan gıda maddelerinin bozulmaması için derin dondurucuyu sundu.

Kültür Günü'nün düzenlenmesi için Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Halklar, Çoklu İletişim ve Yayın Bakanlığı'nın ayırdığı kaynaklar kullanıldı.

Her sene düzenlenen faaliyetin sürekli partneri Ruslan Tambiyev'in temsilinde Çerkessk Şehri Belediyesi'dir. Bilgi desteği sağlandı, Abaza Halkı oyunu alanında kapatılması ve kısımlara ayılması için özel envanter, ülkenin güneyinde en iyi açık tipi konser salonu olan Çerkessk şehri amfi tiyatrosu karşılıksız bir şekilde sunuldu.

“Akvaline” şirketi artık ikinci sene spor yarışması katılımcılarına bedava olarak tatlı gazozlu ve sade şise suyunu sağlıyor.

Bölge süt ürünleri önder üreticilerinden “Saturn” Şirketi, “Kavkazskiy Dolgojitel” brandinin sahibi, artık ikinci sene izleyici ve misafirlere lezzetli kefir ikram ediyor, ayrıca, Abaza milli yiyeceklerin hazırlanması için süt ürünlerini sağlıyor. Bir de şirket Kültür-Spor Festivali'ne enformasyon desteği, reklam videosunu hazırlatma ve İnsagram sosyal ağında aktif olarak tanıtımını da yaptı, ve Abaza Halkı Oyunları'nda düzenlenen resim çekme yarışması kazananları için hediyeleri verdi.

Abhazyza Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın İtalya'da özel görevler üzerine Elçisi Vito Grittani herhalde Abaza Halkı Oyunları katılımcıları için en cömert hediyeleri vermiştir. Misafirimiz takım halinde genel olarak ilk üç sırayı kazanan takımlara sertifikaları hediye etmiştir.

Söz konusu sertifikalarla ilk sırayı elde eden takımın üyelerine adlarının bulunduğu spor elbiseleri

dikecekler. İkinci sırayı elde eden takımın üyelerine sertifika büyük spor çantası ve tişört ve şortun dahil olduğu forma takımına hak tanıyor. Oyunların bronz madalya sahipleri ise sırt çantası ve aynı şekil forma takımını alacaklar.

Şölenin yabancı misafirlerini zengin gezi programı bekliyordu ve onlar için tatlıları “Kopsergenova” tatlıcı dükkanı sundu. Ayrıca, söz konusu tatlıcı Abaza Halkı Kültür Günü çerçevesinde düzenlenen kabiliyetler ve milli giysi yarışmasının sponsoru olup, ödül sahipleri ve galipleri turtalarla ödüllendirdi.

Bu sene “Helal Kozmetik AIS” markası ile işbirliği başlamış olup, o da aynı şekilde kabiliyetler ve milli giysi yarışması ödüllü ve galiplerine hediyeler verdi.

“AZS No:8” Benzin İstasyonları Ağı, taş atışı ve yüz metre koşu yarışmasında altını kazananlara özel hediye 100 litre benzinlik sertifikaları sundu.

Oyunsuz bayram nasıl olabilir ki! Kabiliyet ve milli giysi yarışması ile paralel olarak Abaza Hvmarra oyunları düzenlendi. Alan Abaza ve Abhaz oyunlarının tüm severlerinin topladı. Farklı halklardan misafirler büyük zevkle oyun oynayanları izliyor, mükemmel Abaza müziği ise “Zeleniy Ostrov” Çerkessk kültür ve dinlenme parkı boyunca duyuluyordu. Faaliyetin oyun blokunu organize etmelerinden dolayı Aminat Napşeva, Lüdmila Malhozova, Muradin Nirov, Anuar Kmişev, Culyeta Şenkaov, Sultan Labuçev ve “Alaşara” Derneği gönüllü çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Abaza Bölgesi Başkanlığı “Alaşara” Derneği'nin tüm faaliyetlerin sürekli partnerliğini yapmakta olup, bu sene kervana Elburgan köyünün Başkanlığı da katıldı. Onlar sporcu ve sanat kolektiflerine gezi arabaları sağladı, Abaza Halkı Oyunları alanında uygun ortamı ve araçları hazırlama meselelerini çözdüler. Burada birlikte ve etkin çalışmalarının herkese örnek gösterilebileceği Elburgan'ın gençlerini de özellikle anmak gerekiyor. Sadece iki hafta içerisinde gerçekleştirilme alanının tümü misafirleri karşılamaya en yüksek seviyede hazır hale getirildi.

Abaza Bölgesi Yönetimi, Abaza Halkı Günü'ne hazırlık aşamasında da en anahtar görevlerde bulundu.

Bölgenin çalışanları tarafından geçen sene “Alaşara” Derneği'nin inisiyatifinde ressam ve dekor ve halk sanatı ustası Amir Bicev tarafından hazırlanan Abaza Millî Avlusu için günlük kullanılan eşyaların sergisi hazırlanmıştı. Eskilerin eşyaları bayramın ziyaretçilerinin ilgilerini kendine bağladı ve çok büyük ilgiyi çekti.

Abaza halkının hayatında en önemli Kültür ve Spor Olayının organizasyonuna işte bu şekilde halk cephesi katılmış oldu. Bu da birlikte çok şeyin üstesinden gelebileceğimizi bir kez daha ispat ediyor.

İnsancıl Siyasetçi Hakkında Kitap

Çerkessk Yayın Evi'nde Abhazya Cumhuriyeti ikinci Cumhurbaşkanı Segey Bagapş'ı anlatan "Hikmet ve Cesaretin Yolu" kitabın tanıtım gerçekleştirildi. Söz konusu "çok insancıl siyasetçi" hakkında çok sayıda hatırayı toplayan yayının eserini yazarı – Filoloji İlimleri Doktoru Abhaz Devlet Üniversitesi profesörü Ekaterina Bebiya tanıttı. Yayın Evi'nin salonunda da hatıralar dillendiriliyordu. Çünkü

faaliyette Sergey Vasiliyeviç'i bizzat tanıyan kişiler bulunuyordu. Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Devlet Üniversitesi Rektör Yardımcısı Sergey Pazov, "Apsni" AŞ genel müdürü Oleg Etluhov, Cumhuriyet Milli Kütüphanesi'nin müdürü Salih Hapçayev, Ekonomi İlimleri Adayı Muminat Gonova, 1992-1993 y. Abhazya Halkı Vatan Savaşı malülleri Robert Aşbe ve Uvjuk Thagapsov ve daha birçok kişi

yönetimi zamanında Abhazya'yı bağımsız devlet olarak Rusya ve bir kısım ülkenin tanıtılmasını sağlayan, tarihte lider olarak kalan insan hakkında büyük sıcaklıkla bahsediyorlardı. Sergey Bagapş'ın Abazaların sorunlarını çözmedeki rolü hakkında da konuşuluyordu. Ve Abhazya'nın hikmetli ve cesaretli yöneticisi hatırasına bu tür hizmet için herkes Ekaterina Georgiyevna'ya şükranlarını bildiriyordu.

Anatoliy Nesteroviç Genko ve Abaza Materyelleri

Abhazya İlimler Akademisi, "Alaşara" Abaza-Abhaz Etnik Grubu'nun Gelişimine Katkıda Bulunma Birliği ve Abhazya Devlet Üniversitesi ortaklaşa "A.N. Genko'nun Abaza Materyelleri" kitabını yayınladı. Onda muhteşem Rusyalı Kafkasya araştırmacısı Anatoliy Nesteroviç Genko tarafından 1929 ile 1933 yılları arasında toplanan Abaza folklorunun eşsiz materyelleri sunulmuştur. Yani, Abaza metinlerinin ilk kayıtları Anatoliy Nesteroviç tarafından daha Abazaların yazı dilleri olana kadar gerçekleştirilmişti. 1929 y. tarafından kayıtlar özellikle söz konusu amaç için öğrendiği

"Yafetodolojik transkripsiyon" yardımı ile gerçekleştiriyordu, ve 1933 y. Abazaların yazı dili artık oluşturulduktan sonra yine aynı metodu kullanmaya devam etmişti. Kitapta metinler Abaza dilinin modern grafiği ve orijinalinde olduğu gibi de sunuluyor.

A.N. Genko'nun Abaza dilini inceleme çalışmaları tarihin yansıtıldığı kitabın ikinci kısmı büyük ilgiyi çekiyor. Burada yayınlanan belgeler Abaza dilbilgisinin temellerini kimin hazırladığını aydınlatıyor.

Yayın eserini Abhazya İlimler Akademisi Müdürü Filoloji İlimleri Doktoru Zurab Capua ve Filoloji

İlimleri Doktoru Petr Çekalov hazırlamış olup, Doğu Elyazıları Enstitüsü'nün Arşivi'nde (Sankt-Petersburg ş.), Stavropol Bölgesi Devlet arşivinde (Stavropol ş.) ve Anatoliy Nesteroviç Genko'nun kızı Galina Anatolyevna Genko'nun ev arşivinde geniş materyelleri toplamışlar. Hazırlayanlar yayınladıkları belgeleri giriş yazı ve eklenmeler eşliğinde sunmuşlar.

Araştırma, "Alaşara" Derneği ve Abhazya İlimler Akademisi'nin "Abaza ve Abhazlar: Dilleri ve Tarihi-Kültür Mirası" ilmi programı çerçevesinde gerçekleştirildi.

İlk Sınıf Öğrencileri İçin Bayram

Abaza köyleri ve Moskovskiy köyünden bu sene 322 çocuk ilkokulların birinci sınıfına başladılar. Bu da 2018 yılına göre 12 çocuğa daha azdır. Geçen seneye göre daha az çocuk İnjiç-Çukun, Krasniy Vostok, Novo-Kuvinsk, Abazakt ve Moskovskiy köylerinden gitmiştir. Diğer Abaza köylerinde birinci sınıfa gidenlerin sayısı geçen seneden daha fazla oldu. İşte kesin rakamlarla durum aşağıdaki şekildedir (parantez içerisindeki 2018 yılı verileridir):

Abazakt – 2 (5)
Apsua – 10 (10)
İnjiç-Çukun – 24 (30)
Kara-Pago – 7 (5)
Koydan – 5 (3)
Krasniy Vostok, genel eğitim okulu – 17 (23)
Knasniy Voktok, orta okul – 8 (7)
Kubina – 19 (15)
Malo-Abazinsk – 20 (19)
Moskovskiy: Jimnazi No:4 – 34
Jimnazi No:6 – 28
Toplam – 62 (80)

Novo-Kuvinsk – 3 (4)
Psij, jimnazi No: 1 – 56 (50)
Psij, okul No: 2 – 54 (56)
Staro-Kuvinsk – 17 (12)
Elburgan – 28 (17)
Ortanti açısından en fazla artış Elburgan (yaklaşık %56) ve Staro-Kuvinsk'te (yaklaşık %42) görülüyor.

Tüm bu ilk sınıflılar ile birlikte

Abaza dilini öğrenen Erken-Şahar'da – 3 ve Adıge-Hable'de – 8 ilk sınıf öğrencisi "Alaşara" Derneği'nden hediyeledi: kırtasye malzemeleri, "Şıyaçva" (Sabah Yıldızı) dergisinin sıradaki sayısı ve tişörtler – bunların hepsi stilli sırt çantalarına yerleştirilmişti. Çocuklar hediyelere çok sevinmiş, tişörtleri ise birçoğu hemen giymek istemişti.

Masa Başında bir Yaz

Türkiye Abaza Akpınar köyüne yaz tatiline gelen çocuk ve büyükler aktif olarak Abaza dilini öğreniyordu. Özellikler onlara dersleri vermek için Çerkessk'ten öğretmen Zaur Liyev oraya gitti. O ağustosun sonunda evine geri döndü.

- Çok güzel intiba edindim Çocuklar derslere büyük istekle geliyor, dili büyük istekle öğreniyordu ve iki ay içerisinde yazı ve sayılara yüzden fazla kişiyi öğretmek mümkün oldu. – diye Alaşara Derneği'nin Instagram ağındaki canlı yayımında anlattı o.

öğrenciler öğretmenlerinin Abazaca ne dediğini anlamadıkları durumda Ali Türkçeye çeviriyordu.

- İşte bu şekilde, ortak çabalarla dinleyicilere onlar için gereken her şeyi iletebiliyorduk. İki ay içerisinde iki büyük grubu Abaza hem okumayı, hem yazmayı öğretebildik. – diye, Zaur çalışmasının anlatımını sonuçlandırıyor.

Zaur'un kendisi için dersler eğitimi içinde ilk tecrübesi oldu. Karaçay-Çerkes Devlet Üniversitesi'ni tamamladıktan sonra, daha mesleği üzerine çalışmamış, fakat elde ettiği bilgileri "Karaçay-

Türkiye'de okul programı Türk, Arap, İngiliz ve bir yabancı dili daha öğrenmeyi öngörüyor. Abaza dili çocukların öğrenmesi gereken beşinci dil oldu. Öğrenilmesi diyor, çünkü Zaur Liyev'in dediğine göre çocukların çoğunlukla dil bilgisi çok zayıftı, bu yüzden sıfırdan başlıyordu. Öğretim kılavuzu olarak "Alaşara" kuruluşunun hazırladığı eğitim-metod kompleksi kullanılmış. Hem yabancılar, hem de sadece Rusçaya konuşanlara yönelik söz konusu kompleks Türkiye'de öğrenenler için de çok güzel olmuş. Doğrusu, tüm ders ve açıklamaları Türkçeye çevirmek gerekmiş.

-Mamat Gumaa bana çok yardımcı oldu. İlk olarak, Türk Alfabesini

Çerkesya" Devlet televizyon ve radyo şirketinde Abaza dili yayıncılık redaksiyonun yöneticisi olarak gazetecilikte kullanıyor.

- Öğretmenlik ilk tecrübemi ne kadar yerine getirebileceğim konusunda şüphelerim vardı. Fakat herşey şaşılacak şekilde başarılı geçti. Ve ben sürece hızlı bir şekilde dahil oldum. Hem de o çok ilginç idi. – diye, itiraf ediyor Zaur Liyev.

Zaur'un dedesi Hasambî Cerdisov ve annesi Asiyat Cerdisova'nın Abaza dili öğretmenleri olmaları mutlaka etki etmiştir. Ve sadece öğretmenler değil eğitim kılavuzlarının yazarları. Onlardan mutlaka birşeyler irsi olarak geçmiştir.

- Çalışmamdan memnunum. DAAK ve "Alaşara" kuruluşuna

Abaza harflerine uyarladı – hangi ses, hangi harfe karşılık geldiği. İkincisi, kullandığımız eğitim kılavuzunu Türkçeye çeviren oydu: ben Rusçadan Abazaya çeviriyordum, o da – artık Abazacadan Türkçeye. Bir de Mamat'ın yardımıyla herkesin kendi ilk seviye eğitim kitapçığını kullanabilmesi için onları çoğalttı. – diyor Zaur Liyev.

Akpınar'da bulunduğu süre içerisinde Mamat'ın babası Ali, Zaur'un en baş bakkıcısı idi. İhtiyaçlarına o denli bakıyordu ki, derslerden başka hiçbir şey hakkında düşünmesi gerekmiyordu. Bir de o hiçbir dersi kaçırmıyordu ve eğer

Türkiye'de hemşehrilerim ile çalışma imkanını verdiklerinden dolayı teşekkür ediyorum, - dedi sonuçlandırırken Zaur Liyev.

Akpınar'ın sakinleri ve dersler yapılması inisiyatifinin sahipleri – Türkiye Abaza-Kültür Merkezleri'nin aktif kişileri – derslerin yapılmasından memnun kalmışlar. Onlar, Türkiye Abaza köyleri sakinlerini Abaza öğretimi ile ilgili başlatılan çalışmalarına gelecekte de, belki kendi imkanları ile, belki de Abazaştan uzmanların çağırılması ile devam edileceğini umuyorlar.

Yeni Hibe ve Yeni Bilgiler için “Maşuk’a”

“Maşuk-2019” Kuzey Kafkasya Gençlik Forumu’ndan “Alaşara” Uluslararası Birliği’nin bir grup gönüllü katılımcısı döndü. Eğer forumun ilk dönemine sadece üç çocuğumuz katıldıysa (ve onlar dikkat edilmeli ipli şehirdeki yarışmalarda ikinci sıraya yerleşmişler, sadece saniyenin bir kısmını galilere yenilmiş olarak), ikincisinde ise katılımcı sayısı baya artmış olup – 10 kişiye çıkmıştır. Onlardan bazıları “Maşuk’ta” ilk defa bulunmuşlar ve onlar için bu tanışmalı katılımdı: projenin ne olduğu, hibe için dilekçenin nasıl verilmesi gerektiğini öğreniyor ve gençliğin söz konusu muhteşem bayram havasını solukluyordu.

Üç kızımız forumda sosyal projelerini savunmuşlar ve hibeyi elde etmeyi mümkün kılan yüksek puanları da almışlardır.

Gaybane yarışma için de bir proje sunulmuştu.

Bir de iki gönüllü çalışanı forumun sonuna kadar katılımcılara

rekabet etme, çalışma yerlerine yerleşme konusu ve konsantre olmaya yardımcı olma personeli arasındaydı.

Forumda bir de Stavropol Bölgesi’nden Abaza gençlik grubu vardı.

Kuzey Kafkasya Federal Bölgesi Günü’ne “Alaşara’nın” faal üyeleri Karaçay-Çerkesya çadırının yanında kuruluşun çalışması hakkında banner yerleştirmişler ve bunun sayesinde çeşitli halklardan üç yüze yakın genç çalışması ve de genel olarak Abazaların kimler olduğu hakkında bilgi edindiler.

Ünlü kişilerle buluşmalar zihinlerde kalıcıydı. Çalışmaları sürerken, forum katılımcılarına Rusya Federasyonu Spor Bakanı Pavel Kolobkov, Halkların İşleri Federal Ajans’ın Başkanı İgor Barinov, Kuzey Kafkasya Federal Bölgesi’nde Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı’nın Yetkili Temsilcisi Aleksandr Matovnikov, Sovyetler ve Rusya hokkey efsanesi

Vyaçeslav Fetisov, Stavropol Bölgesi Duması milletvekili Valentin Argaşokov gelmişti. “Alaşara’nın” gönüllü çalışanları onlarla sohbetlere ilgi ile katılıyor, soruları soruyor ve hepsine toplumsal kuruluşu adına hatıralık eşyaları hediye ediyordu.

Nihayet, 19 Eylülde Gençlerin İşleri Federal Ajans’ın “2019 yılı Kuzey Kafkasya Federal Bölgesi Gençlerin Projeleri Yarışmasında Kazananları Belirleme” emrini yayınladı. “Maşuk’un” hibelerini kazananlardan iki tanesi bizim faal üyelerimiz Nelli Mukova ve Umar Dokumov oldu. Nelli “Sosyal Asansörlerin Geliştirilmesi” türünde galiplerin arasındaydı ve “Gençlik Klupleri “Çalışın” projesini yerine getirmek için 100000 rubleyi alacak. Umar, Zuhra Urçukova ile birlikte ürettiği projesi “Ağabey: “Abazasta Spor Mini Şehrinin Oluşturulması” ile gaybane yarışmaya katılmıştı ve 200000 rublelik hibeyi kazandı.

Kabiliyetli gençlerimizin zaferini Kutluyoruz!

Nesillerin Bağı

Yaz tatilin en güzel şekilde nasıl geçirmeli? Tabii ki, gezilerde.

Bu tür kararı Krasny Vostok Kadınlar Meclisi başkanı İrina Hutova ve “Alaşara” Uluslararası Birliği’nin “Aile ve Çocuklar” Bölümü’nün yönetici Natella Cemakulova aldı. Ve yerel genel eğitim okulu 8-11 sınıfları için iki günlük geziyi düzenlediler. Bu, “Alaşara” Derneği “Nesillerin Bağı” projesi çerçevesinde düzenlenen ilk faaliyetti.

Genellikle çocukluğu hatırlarken, çeşitli olayların aydınlık resimli zihnimize beliriyor. Fakat dertsiz geçmişin aydınlık anları sadece çocuk kreşinde Yeni yıl sabahki toplantısı veya okulda birinci Eylül ile sınırlı kalmıyor. Onda dede ve ninelerimiz, büyüklerimizin yeri çok büyüktür. Hayat hızlıca ilerliyor ve günümüzde gençler ile büyükler arasında önemli kopukluk yaşanmaktadır. Gençler doğrudan konuşmaya interneti tercih ediyor. Yaşlılar da sadece kendi aralarında konuşuyor. “Nesillerin Bağı” projesinin öncelikli amacı nesillerin birbirleri ile yaklaşmasıdır. Faaliyetin ana amacı – halkımızın birikimi ve geleneklerini büyüklerden genç kuşağa aktarılmasıdır” diye, Natella Cemakulova projenin amacını böyle tanımladı.

Hepimiz geçmişimizi bilmeliyiz ve oradaki en güzel şeyleri çağdaşlarımız aracılığı ile geleceğe aktarmalıyız. Nesillerin bağı – nesilden nesle aktarılan zengin hayat tecrübesi ve hikmetin tükenmeyen pınarıdır – şeklinde düşünüyor İrina Hutova.

Gezinin organizasyonu Krasny Vostok’un tüm faal üyeleri, kadınlar meclisi ve bir de hayatlırının tümünü köyde geçiren ileri yaşlı amcalar tarafından gerçekleştirildi. Büyükler her şeyin gerektiği gibi olmasına dikkat ettiler: güvenlik talimatları, gerekli güvenlik önlemleri – giysi şekline kadar heşeyi göz önünde bulundurmaya çalıştılar.

Gezinin ilk gününde herkes Krasny Vostok’un en yüksek noktası – “Mazan Ypşıra” dağına, yüksekliği deniz seviyesinden 1500 metre, doğru yola koyuldular. Amaca doğru giderken çocuklara refakat eden büyükler karşılaştıkları farklı yerler ve adları ile ilgili olayları anlatıyordu. Bir de çocuklara tepesinden Krasny Vostok’un güzel

genel manzarasının ortaya çıktığı dağın kendisini de anlattılar. Birçoğu kişi öz köylerini böyle bir noktadan ilk defa seyrettiler ve duygularına hakim olamadılar.

Akşamleyin genç tursitler büyük ocağı yakarak köyde uzun süre hiç ayrılmaksızın hayatlarını sürdüren Marat Cemakulov ve Rudin Klıçev’i davet ettiler ve onlar gençlere çok sayıda ilginç hikayeyi anlattılar.

Çok güzel manzaları gezdikleri ilginç gidip yollarından, ateşten, anlatılan hikayelerden, türkü ve oyunlardan duygularla dolmuş olarak çocuklar evlerine yarın yeni yerlere gitmek üzere dağıldılar.

Bu seferki güzergah küzeye – Bekeşevka’ya doğru idi, ki birçok sakinleri ile Krasny Vostok aileleri kunak ilişkilerdedir. Fakat gezinin katılımcıları kukanlara değil de, orada bulunan çok güzel göle doğru yöneltiler. İnsanların bir kısmı onu Brejnevskiy, diğerleri de – Brntsalovskiy olarak adlandırıyor. Brejnevskiy – çünkü burada Sovyetler döneminde Kommunist parti Genel sekreterinin yazlık evi bulunuyordu. Brntsalovskiy ise – Sovyetler sonrası yazlık evinin sahibi olan ünü Rus iş insanının soyadına göre. Ağaçlarla çevrili zümrüt sulu güzel göl, hemen gölün arkasından Kuma nehri akıyor, onda ise iki güzel şelale mevcuttur. Orada çocuklar Instagram, Yuoutube ve WhatsApp’ı unutarak oynuyor, sohbet ediyor, ılık denizde yüzüyordu. Zaman çabucak geçti ve akşamleyin çocuklar evlerine dönmek istemiyordu.

İki gün içerisinde çocuklar birbirlerini birkaç senelik aynı sınıfta okularından daha fazla yakından tanıdılar.

Çocuklar arasında derin karşılıklı anlaşma doğdu. En önemlisi de, gezi tüm katılımcılara büyükler tarafından gerçekleştirildi. Büyükler her şeyin gerektiği gibi olmasına dikkat ettiler: güvenlik talimatları, gerekli güvenlik önlemleri – giysi şekline kadar heşeyi göz önünde bulundurmaya çalıştılar.

Herkesin doğada bulunma çok hoşuna gitti: çocuklar birbirinden memnundu ve okul dışı sohbet edebildiklerinden dolayı mutluydu. Gezinin katılımcıları lezzetli yemek ve güzel keyf ile ödüllendirilmişti.

Nelli Mukova

Umar Dokumov

Genç Abhaz Gazetecileri Mussa Ekzekov ile Sohbet Ettiler

“Alaşara’nın” ofisinde Dünya Abhaz-Abaza Kongresi Yüksek Meclisi, “Alaşara” Derneği Başkanı Mussa Ekzekov’un genç Abhaz gazetecileri ile buluşması gerçekleşti. Onlar Karaçay-Çerkesya’ya “Abaza” Kültür-Spor Şöleni için Abhazy Cumhuriyeti heyeti dahilinde gelmişti. Birçoğu Abhaz Devlet Üniversitesi’nin Gazetecilik Fakültesi’nde okumaya devam ediyor, bazıları ise artık mezun olup, mesleklerini icra ediyor. Öğretmenleri Ekaterina Bebiya ve Ahra Ankvab, Abaza halkı önder kişileri hakkında makaleler hazırlama görevini vermişler. Şüphesiz, onlardan bir tanesi Mussa Habaleviç’tir. Gençlerin kendilerinin de günümüzde Abaza ve Abhazların yaşadıkları her yerde isminin duyulduğu kişi ile sohbet etmek çok ilgilerini çekiyordu. Mussa Ekzekov’un toplumsal çalışmalarından haberdar olan genç gazeteciler, muhataplarının daha çok şahsi görüşleri, düşünceleri, prensipleri ve onların daha

çocukluktan nasıl şekillendiğini merak ediyordu. Mussa Habaleviç çocukluğunun çok güzel olduğunu, sadece ebeveyninin değil, dede ve ninelerinin sevgisi ile büyüdüğünü ve çocukların terbiyesinde onların rolü çok özel olduğunu anlattı. O, 97 yıl yaşayıp, hayatının son günlerine kadar güçlü, endamlı ve yakışıklı erkek olmaya eden Gaziz dedesi hakkında çok duygusal konuşuyordu. Torunun karakterinin

şekillenmesinde onun büyük etkisi olmuştur.

Abaza ve Abhazların toplumsal lideri “Abaza” tek halkın yarınki gününü nasıl gördüğünü paylaştı.

Geleceğimiz aydınlık olmalıdır, çünkü diğer türlü yolumuz yoktur – dedi Mussa Habaleviç.

Misafirlerin itirafı ile Mussa Ekzekov ile buluşmaları onları adeta silkmiş ve büyük ümitler yerleştirmişti.

Abazaların eskilerden kalma geleneklerine, düğün adetleri meselesine dikkatleri çekme çok önemlidir. Söz konusu iddiaya destek olarak "Alaşara" Derneği, Abaza Köylerinin Kadın Meclisi ile ortaklaşa tüm öngörülen ritüellere uyulması ile örnek düğünü organize etmeyi düşündüler.

Düğünü Krasny Vostok'ta, söz konusu deneyi, böyle söylemek de mümkün, kabul eden Oguzovlar'ın ailesinde düzenleme konusunda anlaşılabilir.

Senaryoyu Psij köyü Kadınları Meclisi Başkanı Zurida Aşibokova hazırladı. Sunucu ve akkardeoncunu rolünü de kendisi üstlendi. Müzik desteği "Abazgi" grubu sağladı, Kubina'dan "Amra" oyun grubunun sanatçıları ve "Alaşara" Kuruluşu'nun gönüllü çalışanları ise bayramı milli giysili olarak oynamaları ve törenlere katılmaları ile süsledi.

Düğün baştan sona Abaza geleneklerine göre ve Abaza dilinde gerçekleştirildi. Aynı zamanda Zurida Aşibokova çeşitli törenler: "Hakahi", "Kvnadılra", "Haluahılpa" anlamlarını da anlattı.

En fazla zihinlere işleyen an evdeki en yaşlı kadının şaka olarak çalınması

Abaza Usulü Düğün

oldu. Söz konusu kişi komşu hanım olmuştur ve onu sonradan süslenmiş olarak at arabası ile yeni gelinmiş gibi eve getirdiler.

- Abaza geleneksel düğünün

çok bileşeni modern dünyada ya şeklen değişiyor, ya da hepten kayboluyor. Bunun yanında gençlerin halk törenlerinin bileşenlerini bilmeye kalmayıp, derin anlamını da anlamaları gerekmektedir. Biz bir

kez daha gençlerin hatta büyüklerin de dikkatlerini Abazaların kültür miraslarını koruma meselesine çekmeye çalıştık - diyorlar Abaza Köyleri Koordine Kadınlar Meclisi Başkanı Zaliha Malhozova ve

Krasny Vostok Kadınlar Meclisi Başkanı İrina Hutova.

- Düğün insanın hayatında önemli andır, simgedir, bayramdır. O iki kişinin yeni aile hayatının başlangıcıdır. Asırların derinlerinden doğan tören ve gelenekler büyük değişikliklere uğramış, bazıları ise hepten kaybolmuştur. Biz söz konusu düğün ile ne kadar güzel gelenek ve adetlerimizin olduğunu göstermek istedik, ki gençler düğünleri özümze dönerek atalarının yaptığı şekilde ve kendi evlerinde yapsın. Çünkü bu tür düğünler restoranlarda düzenlenenlere göre daha güzel ve ilginçtir - diyor "Alaşara" Derneği "Aile ve Çocuklar" Bölümü'nün yöneticisi Natella Cemakulova.

O söz konusu bayramı düzenlemeye yardımcı olan Kadınlar Meclisi'ne, Zaliha Malhozova'ya, İrina Hutova'ya, Zurida Aşibokova'ya, "Abazgi" grubuna, Lida Arhagova'ya ve en önemlisi de Oguzov ailesine teşekkür etti.

Böylece, muhrik oyunlar, çeşitli yemeklerle Oguzovlar'ın ailesinde düğün geçti. Yakın zamanda Kadınlar Meclisi eskilerden kalma geleneklere göre çocuğun ilk adım töreni "Gılgıv" düzenlemeyi düşünüyor.

Okular Amacına İsbet Ediyor

17 ağustosta Psij'in No:2 Genel Eğitim Okulu'nda Psij köyü açık ok atışı "Ahılas" turnuvası düzenlendi.

Turnuvaya yaklaşık 70 kişi katıldı. Onlardan birçoğu yayı ilk defa elde tutuyordu. Bu yüzden de Abaza Halkı IV Oyunları'nın galibi Beslan Ksalov'un master-classı oldukça yerindeydi. O yeni başlayanlara yayın nasıl tutulması gerektiğini, isabet etme ve atışın yapılışını gösterdi. Psijliler becerikli öğrenci olarak çıktı: attıkları her bir ok hedefe isabet ediyor ve izleyicilerin coşkun alkışlarına neden oluyordu. Taraftarların kendileri de onlar için fazla tanıdık olmayan spor türünde güçlerini deneme imkanına sahipti.

Yarışmaya yaş sınırlaması olmadan büyük ve küçük, erkek ve kadınlar katılabilir. Katılımcılar üç yaş grubuna ayrılmıştı - 13 yaşına kadar, 14-17 ve 17 yaşından büyükler. Küçükler 6 metre, büyükler de 10 metre uzaklıktan atış yapıyor.

2006 yılı doğumlu ve daha küçük yaş erkek çocukları arasında ilk sırayı Apsua'dan Valeriy Gojev, ikinciyi - Psij'dan Leon Urumov, üçüncüyü - Apsua'dan Aslan Gojev elde etti. Orta yaş grubun en iyileri Psijliler Ahmed Ahba, Mansur Dagujiyev ve Rasul Utakayev oldu.

Yetişkinler arası ise kaidenin tüm sıralarına Apsua'dan misafirler Ruslan Tlisov, Marat Gojev ve Oleko Kujev yerleşti. Ev sahipleri arası en iyi olan Aslan Kurjev dördüncü sıraya yerleşerek özel ödülü aldı.

Yetişkin hanımlar şu anlık yarışmaya katılmaktan vazgeçmiş olup, genç kızlar iki küçük yaş kategorilerinde temsil edilmişti. İlk ödüllerin sahipleri Samira Şhagoşeva (13 yaş) ve Nigina Abdukaharova (14-17 yaş) oldu. Her ikisi Psij'i temsil ediyordu.

Yay atışı galipleri ve ödülleri kupalar, madalyalar, onur belgeleri ve aralarında tişörtlerin de olduğu hediyeleri aldılar. Ödül fonu "Alaşara" Uluslararası Birliği tarafından Abaza Yerleşim Birimleri Toplumsal Meclislerini Destekleme programı çerçevesinde hazırlandı. "Alaşara" Derneği "Toplum" Bölümü yöneticisi öz köyünde turnuvanın düzenlenmesine de yardımcı olan Murat Gedugov köy sakinleri arasında sağlıklı hayat sürenlerinin sayısının gün geçtikçe arttığını belirtti. "Sporla uğraşmak hemşehrilerimizin birçoğu için norm haline gelmiştir" dedi Murat. Bir de o turnuvanın organize edilmesine yardımcı olan Toplumsal Meclis'e ve Psij köyü 2 No'lu okulunun müdür ve öğretmenlerine teşekkür etti.

20 Eylülde Elburgan'da bütçeli kurumların çalışanları ve kar amacı gütmeyen kuruluşlar arası "Alaşara" Uluslararası Birliği'nin teklifi üzerine Abaza Bölgesi Yönetimi ile ortaklaşa ilk "Spartakiyada" türü yarışma düzenlendi.

Yarışmaların baş düzenleyicisi - "Alaşara" Derneği Çerkessk

Spor okullarının bulunduğu köyler (Elburgan, İnjiç-Çukun, Krasny Vostok) antrenörlerini de dahil ederek çok güçlü takımları oluşturabildi. Staro-Kuvinsk ile Kara-Pago daha çok okulların öğretmenleri ile iktifa ettiler. Abaza Bölgesi Yönetimi ile "Apsadgil" Birliği'ni genel olarak ofis çalışanları temsil etti.

Oyunları'nın birkaç kere galibi olan "Alaşara" Derneği gönüllü çalışanı Zaira Thagalegova'nın da olduğu bayrak yarışmasının katılımcıları getirdi.

Yönetim Başkanı'nın Yardımcısı Ruslan Kujev'in başkanlığında Abaza Bölgesi takımı sadece voleybol takımlarının üçüncü sırayı elde

Bilgisayarı Bırakıp, Kemikleri Gevşettiler

Şubesi Yöneticisi'nin yardımcısı, Spor Bölümü'nden Sorumlu Rasul Çukov turnuvanın esas amacını şöyle anlattı:

- Amacımız yüksek derecelere ulaşmak değildi. Prensipte olarak galip tanımına dahi önem vermedik. Bizim için önemli olan genelde oturaklı olarak günlerini geçiren insanlar kalkarak biraz hareket edip, birbirinin taraftarı olma heyecanını yaşamalarıydı. En önemlisi de formal olmayan ortamda sohbet etmemiz, birbirimize yönetici, çalışan, mesai ardaşları olarak değil de kendi aramızda bağlayan birçok şeyin olduğu sade insanlar olarak bakabilmemizdi.

"Spor Başarıya Götürür" sloganı altında geçen yarışmalara beş köy takımı ve bir de Abaza Bölgesi Yönetimi ile "Apsadgil" Abaza Toplumsal Kuruluşları Birliği'nin takımları katıldı.

Spartakiyadanın programına mini-futbol, voleybol, darts, petank, satranç ve 4X60 bayrak yarışması dahil edilmişti. Ve eğer mesailerin çoğunu bilgisayarın başında geçiren insanlar için hareketli oyun çeşitlerinde fiziksel olarak daha fazla hareketli olan rakiplerine karşılık vermeleri zor idiyse de, darts, petank ve satrançta onlardan geri kalmamakla birlikte bazen de geçiyorlardı. Böylece, darts yarışmalarının galibi "Alaşara" Derneği PR-teknologu Amiran Dzugov, petankta (Abaza milli "kvala" - "alçiki" oyununu andıran oyun) Aues Aysanov ve Natella Cemakulova finale ulaştılar ve ikincilik ödülünü aldılar, satrançta ise "Apsadgil" temsilcisi Georgiy Çekalov üçüncü sıranın sahibi oldu. Toplumsalcılara bir zaferi de aralarında Abaza Halkı

etmesi ile birtek ödül ile yetindi.

Krasny Vostok, Elburgan ve İnjiç-Çukun'un birtek grupta karşılaştığı futbol turnuvası çok zevkli idi. Krasny Vosktok'lular Elburgan'lularla kendi aralarında iki defa oynaması gerekti. Ve eğer grup karşılaşmasında Kumsklular baya emin bir şekilde yendiyse de (8:5), en önemli oyunda Biberdliler zaferi kutladılar (5:4).

Fakat söz konusu mağlubiyet Krasny Vostok'um takım genelinde birinci olmasına engel olmadı. Futboldaki "gümüş" haricinde, takımın kesesinde aynı dereceli bayrak ve darts ile satrançtan kadın turnuvalarında, erkek satranç ve pentankta "bronz" ve voleybolda "altın" eklendi.

Takım olarak ikinci sırayı İnjiç-Çukun, üçüncüyü de Kara-Pago elde etti.

Baş editör - G.K. Çekalov

Redaksiyonun adresi:
369000, Çerkessk ş., sk. Dovatora, 17.
Telefon: 8(8782)20-81-17.
E-posta: info@alashara.org

Gazete Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti Bağlantı, Bilgi Teknolojileri ve Çoklu İletişim Alanında Federal Hizmetler Yönetimince kaydedilmiştir. Şehadetname Pİ No: TU09-00080 30 aralık 2015 y.

"Periodika Stavropolya" Yayın Evi" GAU SK baskısı yapılmıştır. 356240, Stavropol Bölgesi, Mihaylovsk ş., Lenina sk., 154. Sipariş 2504.
Gazete yayına eklenmiştir: grafiği 15.00, gerçek - 15.00.

Sahibi, baskı sahibi "Alaşara" Derneği: 194358, Sankt-Petersburg ş., Engel cd., d. 154/A.
İnternet sitesi: alashara.org
Tiraj - 6000 adet
Bedava olarak dağıtılıyor

12+